

Ester

Kitabı

Giriş

«Ester» Kitabında hadisələr Fars padşahı Axaşveroşun (Kserksin) qış iqamətgahında, Şuşan qala şəhərində baş verir.

Kitabın baş qəhrəmanı Esterdir. Gənc, gözəl Ester yəhudi qızıdır və Fars padşahı Axaşveroşa ərə gedib mələkə olur. O öz xalqını – İsraililəri kütləvi soyqırımından qurtarır. Onun əmisi oğlu Binyaminli Mordokay Esterin baş məsləhətçisi və köməkçisi olub Esterlə birgə qəhrəmanlıq göstərir və bu böyük təhlükənin qarşısını alıb İsrail xalqını xilas edir.

Bu kitab yəhudilərin Purim bayramının yaranmasını və mə'nasını izah edir.

Kitabın məzmunu:

Padşah Axaşveroşun ziyafəti və Vaştinin mələkəlikdən çıxarılması 1:1-22

Esterin mələkə seçilməsi 2:1-23

Hamanın yəhudilərə qəsdı 3:1-5:14

Hamanın məğlubiyyəti və e'damı 6:1-7:10

Yəhudilərin düşmənləri üzərində qələbə çalması 8:1-10:3

Fars padşahı Axaşveroşun ziyafəti

1 Bu hadisələr Axaşveroşun dövründə baş vermişdi. Axaşveroş Hinddən Kuşa qədər yüz iyirmi yeddi vilayət üzərində padşahlıq edirdi. ² O dövrdə padşah Axaşveroş Şuşan qalasında taxtında oturmuşdu.

³ Padşahlığının üçüncü ilində o bütün rəisləri və ə'yanları üçün bir ziyafət qurdu. Farsın və Midiyanın sərkərdələri, əsilzadələri və vilayət başçıları onun hüzuruna gəldi. ⁴ O, uzun müddət ərzində, yə'ni yüz səksən gün öz padşahlığının cah-cəlalını, əzəmətini və parlaq şöhrətini nümayiş etdirdi. ⁵ Bu ziyafət günləri qurtarandan sonra padşah Şuşan qalasında böyükdən kiçiyə qədər bütün xalqa sarayının həyət bağçasında yeddi gün ayrı bir ziyafət verdi. ⁶ Bağçada tünd qırmızı zərif kətan qaytanlarla mərmər sütunlardakı gümüş halqalara keçirilmiş pambıq parçadan ağ və bənövşəyi pərdələr var idi. Sumağdaşı, mərmər, sədəf və başqa qiymətli daşlardan

düzəldilmiş döşəmə üzərində qızıl və gümüş kürsülər qoyulmuşdu. ⁷ Oradakılara bir-birindən fərqli qızıl camlarda padşahın səxavətinə layiq bol-bol şahənə şərab təqdim edilirdi. ⁸ Padşahın əmri ilə şərab içmək üçün hüdud qoyulmamışdı, çünki padşah şərab mə'murlarına əmr etmişdi ki, hər kəsə istəyinə görə xidmət göstərsin. ⁹ Mələkə Vaşti də Axaşveroşun sarayında qadınlar üçün ziyafət qurdu.

Padşahın Vaştini mələkəlikdən çıxarması

¹⁰ Yeddinci gün padşah Axaşveroşun ürəyi şərabdən nəş'ələnəndə hüzurunda xidmət edən Mehuman, Bizzeta, Xarvona, Biqta, Avaqta, Zetar və Karkas adlı yeddi hərəmağasına belə əmr etdi: ¹¹ «Mələkə Vaşti başında mələkəlik tacı ilə padşahın hüzuruna gətirilsin». O, mələkənin gözəlliyini xalqa və rəislərə nümayiş etdirmək istəyirdi, çünki mələkə cazibədar idi. ¹² Lakin mələkə Vaşti hərəmağaları vasitəsilə göndərilən padşah əmrindən çıxıb onun hüzuruna gəlmək istəmədi. Padşah buna çox qəzəbləndi və qəzəb ürəyini yandırır-yaxdı.

¹³ Padşah adəti üzrə qayda-qanun bilənlərə müraciət edərdi, ona görə də müdrik adamlarla məsləhətləşdi. ¹⁴ Karşena, Şetar, Admata, Tarşiş, Meres, Marsena, Memukan padşahın yaxın adamları olub Fars-Midiya padşahlığının yeddi rəisi, padşahlıqda ən yüksək rütbə sahibi idi. Bu adamlar padşahla üz-üzə görüşə bilirdi. ¹⁵ Padşah soruşdu: «Qanuna əsasən mələkə Vaştiyə nə edilməlidir? O, padşah Axaşveroşun hərəmağalar vasitəsilə göndərdiyi əmrə əməl etmədi». ¹⁶ Memukan padşahın və rəislərin hüzurunda dedi: «Mələkə Vaşti yalnız padşaha deyil, bütün rəislərə qarşı, padşah Axaşveroşun bütün vilayətlərindəki xalqların hamısına qarşı günah işlətdi. ¹⁷ Çünki mələkənin bu hərəkəti hansı qadının qulağına çatsa və onlara “padşah Axaşveroş mələkə Vaştini öz önünə gətirilməsini əmr etmişdi, o isə imtina etdi” deyilsə, bütün qadınlar öz ərlərinə xor baxacaq. ¹⁸ Mələkənin bu gün gördüyü işi eşidən Fars və Midiya xanımları padşahın bütün rəisləri ilə belə rəftar edəcək. Bununla da çoxlu itaətsizlik və münafişə olacaq. ¹⁹ Əgər padşahın gözündə xoş görünərsə, qoy padşah tərəfindən belə bir əmr verilsin: “Vaşti bir daha padşah Axaşveroşun önünə çıxmasın”. Qoy bu əmr Farsların və

Midiyalıların qanunları arasına yazılsın və dəyişdirilməsin. Padşah isə onun mülkəliyini daha yaxşısına versin.²⁰ Padşahın verdiyi əmr öz böyük səltənətinin hər yerində e'lan ediləndə böyükdən kiçiyə qədər bütün qadınlar öz ərlərinə hörmətlə yanaşacaq».

²¹ Bu söz padşahın və rəislərin xoşuna gəldi, padşah Memukanın təklifinə əməl etdi.

²² Padşahın bütün vilayətlərinə yazılı əmrlər göndərdi. Bu əmrlər hər vilayətə öz yazısı və hər xalqa öz dili ilə yazıldı. «Hər kişi öz ailəsində hakim olsun və öz xalqının dilində danışsın» deyə e'lan edildi.

Esterin mülkə seçilməsi

2 ¹ Bir müddət keçəndən sonra padşah Axaşveroşun qəzəbi soyudu. O, Vaştini, onun etdiyi işi və əleyhinə verdiyi qərarını xatırladı. ² Padşahın qulluğunda dayanan xidmətçiləri dedi: «Qoy padşah üçün bakirə, gənc və gözəl qızlar axtarılsın. ³ Padşah öz ölkəsinin bütün vilayətlərinə müşahidəçilər tə'yin etsin. Qoy gözəl surətli qızların hamısı Şuşan qalasına, qaladakı hərəməxanaya toplanaraq padşahın hərəməğası Heqaya təhvil verilsin və tərəvətləndirici ləvazimatla tə'min olunsun. ⁴ Padşahın xoşuna gələn qız Vaştinin yerinə mülkə olsun». Bu fikir padşahın gözündə xoş göründü və ona əməl etdi.

⁵ Şuşan qalasında Mordokay¹ adlı bir Yəhudi var idi. O, Binyamin qəbiləsindən olub Qiş oğlu Şimey oğlu Yairin oğlu idi.

⁶ Yəhuda padşahı Yekonya əsir alınanda Qiş də Yerusəlimin sakinləri ilə bərabər əsir aparılmışdı. Onları əsir aparan Babil padşahı Navuxodonosor idi. ⁷ Mordokayın əmisi qızı Hadassanın, yə'ni Esterin ata-anası yox idi. Bu qızı Mordokay böyütmüşdü. Ester gözəl qamətli, qəşəng surətli idi. Ata-anası öləndən Mordokay onu qızlığa götürmüşdü.

⁸ Padşahın əmri və fərmanı oxunanda Şuşan qalasına Heqayın nəzarəti altına xeyli qız toplandı. O zaman Ester də padşah sarayında hərəməğası olan Heqayın nəzarəti altına düşdü. ⁹ Bu qız Heqayın xoşuna gələrək hüsn-rəğbətini qazandı. Heqay dərhal onu tərəvətləndirmək üçün lazımı vəsait və xüsusi yeməklərlə tə'min etdi. Esterə padşah

sarayından münasib görülən yeddi qız tə'yin edərək onunla xidmətçi qızlarını hərəməxananın ən yaxşı yerinə apardırdı.

¹⁰ Ester öz milliyyəti və nəslə barədə heç kimə bir söz deməmişdi, çünki Mordokay ona tapşırılmışdı ki, bunu heç kimə bildirməsin.

¹¹ Esterin nə vəziyyətdə olduğunu və ona nə ediləcəyini öyrənmək üçün Mordokay hər gün hərəməxananın həyəti qarşısında vurnuxurdu.

¹² On iki ay hər qıza gözəlləşdirici vasitələr çəkəndən sonra onları növbə ilə padşah Axaşveroşun yanına gətirirdilər.

Gözəlləşdirmək üçün qulluq müddəti bundan ibarətdir ki, onlara altı ay mirra yağı, altı ay isə ətirlər və tərəvətləndirici vasitələr çəkirdilər. ¹³ Qız padşahın yanına gətiriləndə hərəməxanadan istədiyi hər şeyi götürüb padşahın sarayına aparardı. ¹⁴ O, axşamüstü padşahın yanına gedər, səhər açılarda isə ikinci hərəməxanaya, cariyələrin hərəməğası Şaaşqazın nəzarəti altında göndərilərdi. Yalnız padşahın bəyəndiyi və adı ilə çağırıldığı qız bir daha onun yanına gələ bilərdi.

¹⁵ Padşahın yanına gəlmək üçün növbə Mordokayın qızlığa götürdüyü əmisi Avixayilin qızı Esterə çatanda o, hərəmə məs'ul olan padşahın hərəməğası Heqayın məsləhət gördüyündən başqa heç nə istəmədi. Ester ona baxanların hamısının gözündə lütf tapdı.

¹⁶ Padşah Axaşveroşun hökmranlığının yeddinci ilinin onuncu ayında – Tevet ayında Ester padşah sarayına aparıldı. ¹⁷ Padşah Esteri digər qadınlardan çox bəyəndi. O, padşahın hüzurunda lütf və hüsn-rəğbət qazandı. Padşah Esterin başına mülkəlik tacını qoyaraq Vaştinin yerinə mülkə etdi.

¹⁸ Sonra isə Esterin şərəfinə böyük bir ziyafət qurdu. Bu ziyafətə padşahın bütün rəisləri və ə'yanları də'vət olunmuşdu. Padşah bütün vilayətlərdə bayram e'lan etdi və öz səxavətinə görə hədiyyələr verdi.

Mordokay padşahın həyatını qurtarır

¹⁹ Qızlar ikinci dəfə toplananda Mordokay saray darvazasında vəzifə sahibi idi. ²⁰ Ester isə Mordokayın əmr etdiyi kimi öz nəslini və milliyyətini mə'lum etməmişdi. O, Mordokayın tərbiyəsi altında olan vaxtlarda olduğu kimi onun əmrlərinə əməl edirdi.

²¹ Mordokayın padşah saray darvazasında vəzifə sahibi olduğu günlərdə saray

¹ 2:5 Fərz edilir ki, Mordokay padşah Şaulun nəslindən idi.

2:6 – 2Pad. 24:10-16; 2Saln. 36:10

darvazasının keşikçilərindən Biqtana ilə Tereş adlı iki xədim padşaha qəzəblənmişdi və ona sui-qəsd etmək istədi.²² Bu işdən xəbər tutan Mordokay bunu mələkə Esterə bildirdi. Ester də Mordokayın adından bunu padşaha xəbər verdi.²³ Yoxlama zamanı bu mə'lumatın həqiqət olduğu üzə çıxarıldı və hər ikisi dar ağacından asıldı. Bu hadisə padşahın hüsurunda salnamələr kitabına yazıldı.

Hamannın Yəhudilərə qəsdı

3 ¹ Bir müddət keçəndən sonra padşah Axaşveroş Aqaqlı² Hammedata oğlu Hamanı şərəfləndirib rütbəsini qaldırdı. Ona yanındakı bütün rəislərdən üstün mövqe verdi.² Padşahın əmrinə görə padşahın saray darvazasında olan bütün ə'yanları Hamana baş əyib qarşısında tə'zim edirdi. Mordokay isə Hamana baş əyərək tə'zim etmirdi.³ Padşah sarayının darvazasında olan ə'yanlar Mordokaydan soruşdular: «Niyə padşahın əmrinə itaət etmirsən?»⁴ Bunu Mordokaydan hər gün soruşurdular, lakin o buna əhəmiyyət vermirdi. Bunun xəbəri Hamana çatdı, çünki Mordokay onlara Yəhudi olduğunu söyləmişdi. Hamı bilmək istəyirdi ki, Mordokay belə davranışını davam etdirəcək, yoxsa yox.⁵ Haman Mordokayın ona baş əyməyərək qarşısında tə'zim etmədiyini görəndə kini artıdı.⁶ Buna görə də təkcə Mordokayı öldürmək niyyəti ilə kifayətlənmədi. Mordokayın hansı xalqa mənsub olması Hamana mə'lum edilmişdi. Ona görə də o, Mordokayın xalqını – Axaşveroşun padşahlığının hər tərəfində yaşayan bütün Yəhudiləri qırdırmaq qərarına gəldi.

⁷ Bu işin görülməyi günü müəyyənləşdirmək üçün padşah Axaşveroşun hökmdarlığının on ikinci ilində birinci ay olan Nisan ayında Hamanın önündə pur, yə'ni püşk atdılar. Püşk on ikinci ay olan Adara düşdü.⁸ Sonra Haman padşah Axaşveroşa dedi: «Sənin səltənətinin hər vilayətinin xalqları arasına səpələnib yayılan bir xalq vardır. Onların qanunları bütün xalqların qanunlarından fərqlidir və padşahın qanunlarına əməl etmirlər. Onları bu halda qoymaq padşaha yaraşmaz.⁹ Əgər padşahın xoşuna gələrsə, qoy onların məhv olunmasına

dair fərman yazılsın. Buna görə padşahın xəzinəsinə, bu işi görənlər üçün on min talant³ gümüş çəkib göndərərəm». ¹⁰ Padşah barmağından möhür üzüyünü çıxarıb Yəhudilərin düşməninə – Aqaqlı Hammedata oğlu Hamana verdi. ¹¹ Padşah Hamana dedi: «Gümüş də sənin ixtiyarında olsun, xalq da. Bu xalqa gözündə nə xoşdursa, onu da et».

¹² Birinci ayın on üçüncü günündə padşahın mirzələri çağırıldı. Hamannın əmri hər vilayətə öz yazısı və hər xalqa öz dili ilə yazılaraq canişinlərə, bütün vilayətlərin valilərinə və xalqların rəislərinə göndərildi. Bu əmr padşah Axaşveroşun adı ilə yazıldı və padşahın möhürlü üzüyü ilə möhürləndi. ¹³ On ikinci ay olan Adar ayının on üçündə bütün Yəhudiləri – gəncləri, qocaları, körpə uşaqları və qadınları bir gündə qıraraq məhv edib kökünü kəsmək və mallarını talan etmək üçün qasidlərlə bütün vilayətlərə məktublar göndərildi.

¹⁴ Bu fərmanın surəti hər vilayətdə qanun kimi dəst-xətlə yazılmalı və o günə hazır olmaları üçün bütün xalqlara bildirilməli idi. ¹⁵ Qasidlər padşahın əmri ilə cəld yola düşdü. Fərman Şuşan qalasında tərtib olundu. Padşahla Haman əyləşib şərab içərkən Şuşan şəhəri çaşbaş qalmışdı.

Mordokayın Esterdən imdad istəməsi

4 ¹ Mordokay baş vermiş bu hadisələrdən xəbər tutanda paltarlarını cırdı və çula bürünüb başına kül tökdü. Şəhərin mərkəzinə çıxıb nalə ilə acı şivən qopardı. ² O ancaq padşah sarayının darvazasına qədər gəldi, çünki çula bürünən adam padşah sarayına girə bilməzdi. ³ Padşahın bu əmri və fərmanı hansı vilayətə çatmışdısa, oradakı Yəhudilər arasında böyük matəm, oruc, ağlaşma və fəğan var idi. Bir çoxu da çula bürünüb kül üzərində uzanmışdı.

⁴ Esterin xidmətçi qızları və hərəmağaları gəlib bu xəbəri ona çatdırdı. Mələkə bundan çox mə'yus oldu. O, Mordokay üçün paltar göndərdi ki, çulunu çıxarıb əyninə geyinsin, lakin Mordokay bunu qəbul etmədi. ⁵ Sonra Ester padşahın onun xidmətinə tə'yin etdiyi hərəmağalarından biri olan Hatakı çağıraraq tapşırırdı ki, Mordokayın yanına gedərək bu işin nə olduğunu və niyə baş verdiyini öyrənsin. ⁶ Hatak saray darvazasının

² 3:1 Aqaqlı – İsrailin ən qəddar düşmənlərindən olan Amaleq xalqının padşah nəslı. Bax: 1Şam. 15:32.

³ 3:9 On min talant – təqribən 345 ton.

qarşısında olan şəhər meydanına – Mordokayın yanına getdi. ⁷ Mordokay başına gələn hal-qəziyyəni ona danışdı. Yəhudi qırğını üçün padşah xəzinələrinə Hamanın və'd edərək vermək istədiyi gümüşün tam miqdarını ona bildirdi. ⁸ Sonra Yəhudi qırğını üçün Şuşanda dəst-xətlə yazılan fərmanın surətlərindən birini verdi ki, bunu göstərərək Esterə izah etsin, həm də ona padşahın yanına gedib öz xalqı üçün yalvararaq mərhəmət istəməsini tapşırınsın.

⁹ Hataq qayıdıb Mordokayın sözlərini Esterə çatdırdı. ¹⁰ Ester də Mordokaya Hataq vasitəsilə belə bir xəbər göndərdi:

¹¹ «Padşahın bütün ə'yanları və padşah vilayətlərinin xalqları bilir ki, kişi, qadın – kim olursa-olsun – padşahın çağırışı olmadan içəri həyəətə girərsə, onun haqqında tək cəzə ölüm hökmü veriləcək. Yalnız padşah qızıl əsasını kimə uzatsa, o sağ qalar. Otuz gündür ki, padşahın yanına getmək üçün çağırışım yoxdur». ¹² Esterin bu sözləri Mordokaya çatdırıldı.

¹³ Mordokay Esterə belə cavab vermələrini xahiş etdi: «Elə düşünmə ki, padşah sarayında olduğun üçün o biri Yəhudilər qırılanda tək cəzə sən sağ qalacaqsan. ¹⁴ Əgər sən susarsansa, Yəhudilərə yardım və qurtuluş başqa yerdən gələcək, amma sən və ata evin tamamilə məhv olacaq. Kim bilir, bəlkə elə bu gün üçün sən mələkəliyə çatmışsan?» ¹⁵ Ester Mordokayın bu cavabı qarşısında belə söylədi: ¹⁶ «Get, Şuşanda olan bütün Yəhudiləri topla. Üç gün-üç gecə yeməyib-içməyib mənim üçün oruc tutun. Mən də burada xidmətçi qızlarımla oruc tutacağam və sonra qanunu pozub padşahın yanına girəcəyəm. Buna görə ölməliyəmsə, qoy ölüm».

¹⁷ Mordokay gedib Esterin ona tapşırdığı kimi etdi.

Esterin ziyafəti

5 ¹ Üçüncü gün Ester mələkə libasını geyindi və sarayının içəri həyəətində padşahın otağı ilə üz bəüz dayandı. Padşah otağında üzü qapıya tərəf taxtında oturmuşdu. ² O, mələkə Esterin həyətdə dayandığını görəndə gözündə Esterə qarşı lütf yarandı. Padşah qızıl əsasını ona tərəf uzatdı. Ester də yaxınlaşıb əsanın ucuna toxundu. ³ Padşah ona dedi: «Mələkə Ester, sənə nə olub? İstəyin nədir? Padşahlığın yarısını belə, istəsən,

verəcəyəm». ⁴ Ester dedi: «Əgər padşahın xoşuna gələrsə, bu gün onun üçün qurduğum ziyafətə gəlsin, Hamanı da gətirsin».

⁵ Padşah dedi: «Hamanı tez buraya gətirin, Esterin sözünü yerinə yetirək!» Padşahla Haman Esterin qurduğu ziyafətə gəldi. ⁶ Şərab içiləndə padşah Esterə dedi: «Arzun nədir? De, sənə verim! İstəyin nədir? Padşahlığın yarısını belə, istəsən, verəcəyəm».

⁷ Ester cavab verdi: «Arzu-istəyim budur: ⁸ Əgər padşahın gözündə lütf tapdımsa və mənim arzu-istəyimi yerinə yetirmək padşaha xoş görünürsə, padşahla Haman onlar üçün quracağım yeni ziyafətə gəlsin. Mən də sabah padşahın sualına cavab verərəm».

Hamannın Mordokayı e'dam etdirmək niyyəti

⁹ O gün Haman sevinclə, könlü xoş oradan çıxdı, lakin saray darvazasında Mordokayın ayağa qalxmadığını və hüzurunda yerindən belə, tər pənmədiyini görəndə köksü Mordokaya qarşı qəzəblə doldu. ¹⁰ Haman özünü ələ alaraq evə getdi. Adam göndərib dostlarını və arvadı Zereşi çağırırdı.

¹¹ Onlara cəh-cəlalından, çoxlu oğullarından, padşahın neçə dəfə rütbəsini qaldıraraq ona digər rəislərdən və ə'yanlardan üstün mövqə verməsindən danışdı. ¹² O belə dedi: «Bəli, mələkə Ester də qurduğu ziyafətə padşahla bərabər gəlmək üçün məndən başqa kimsəni layiq görmədi. Sabah da o məni padşahla bərabər ziyafətə də'vət edib. ¹³ Amma mən Yəhudi Mordokayı saray darvazasında oturan görəndə gözümdə hər şey qiymətdən düşür».

¹⁴ Arvadı Zereş və dostları belə dedi: «Hündürlüyü əlli qulac olan bir dar ağacı düzəltdir. Səhər açılanda isə padşaha söylə ki, Mordokayı ondan asdırın və padşah ziyafətinə əhvalı xoş get». Bu sözlər Hamannın ürəyinə yatdı və dar ağacı düzəltirdi.

Padşahın Mordokayı şərafətləndirməsi

6 ¹ Həmin gecə padşahın yuxusu qaçdı. O əmr etdi ki, hökmranlığının xatirə kitabı – salnamələr kitabı gətirilsin. Bunlar padşahın hüzurunda oxundu. ² Orada belə bir yazı tapıldı: «Saray darvazasının keşikçilərindən Biqtana ilə Tereş adlı iki xədim padşah Axaşveroşa sui-qəsd hazırlamışdı. Mordokay bunu padşaha xəbər

vermişdi». ³ Padşah dedi: «Buna görə Mordokaya hansı şərəf və mükafat verildi?» Onun xidmətində duran nöqərlər dedi: «Buna görə ona heç nə edilməyib». ⁴ Padşah dedi: «Həyətdə kim var?» Bu zaman Haman padşah sarayının bayır həyətinə girmişdi ki, padşahla danışib Mordokayı düzəltdiyi dar ağacından asdırsın. ⁵ Padşahın nöqərləri ona dedi: «Budur, Haman həyətdə dayanıb». Padşah dedi: «Gəlsin içəri». ⁶ Haman içəri gələndə padşah ona dedi: «Padşahın şərəfləndirmək istədiyi adama nə edilməlidir?» Haman da özlüyündə düşündü: «Məndən başqa kimi şərəfləndirmək istər ki?» ⁷ Bu halda Haman padşaha belə dedi: «Padşah kimi şərəfləndirmək istəyirsə, qoy belə edilsin: ⁸ padşahın geyindiği şahlıq libası, padşahın mindiyi və başına şahlıq kəkili qoyulan at gətirilsin. ⁹ Həmin paltar və at padşahın ən yüksək rütbəli rəislərindən birinin əlinə verilsin ki, padşahın şərəfləndirmək istədiyi adamı geyindirərək ata mindirsinlər və şəhər meydanında gəzdirsinlər və qabağa düşüb belə car çəksinlər: «Padşah istədiyi adamı bu cür şərəfləndirir». ¹⁰ Padşah Hamana dedi: «Paltar və atı tez götürüb saray darvazasında vəzifəsi olan Yəhudi Mordokaya dediklərinin heç birini əskiltmədən et».

¹¹ Haman paltar və at götürüb Mordokayı geyindirirdi. Sonra ata mindirərək şəhərin meydanında gəzdirdi və qarşısında car çəkərək dedi: «Padşah istədiyi adamı bu cür şərəfləndirir». ¹² Bundan sonra Mordokay saray darvazasına qayıtdı. Haman isə dərdli və başıörtülü halda tez evə qayıtdı. ¹³ O, arvadı Zereşə və dostlarına başına gələn bütün əhvalatları danışdı. Müdrək məsləhətçiləri ilə arvadı Zereşə ona dedi: «Qarşısında mövqeyini əldən verdiyin Mordokay Yəhudi soyundandırsa, ona gücün çatmaz, mütləq qarşısında məhv olacaqsan». ¹⁴ Elə onunla söhbət edirdilər ki, padşahın hərəmağaları Hamanı tələsik Esterin qurduğu ziyafətə apardı.

Hamannın məğlubiyyəti və e'damı

7 ¹ Padşahla Haman mələkə Esterin ziyafətinə gəldi. ² İkinci gün şərab içiləndə padşah yenə Esterə dedi: «Mələkə Ester, nə istəyirsən? De, sənə verim! Arzun nədir? Padşahlığının yarısını belə, istəsən, verəcəyəm». ³ Ester padşaha cavab verdi: «Əgər padşahın gözündə lütf tapmışamsa,

əgər padşahın xoşuna gəlirəmsə, istəyim budur ki, mənə həyat bəxş etsin, arzum budur ki, xalqıma qıymasın. ⁴ Çünki həm mən, həm də xalqım qırılmaq, öldürülmək, məhv edilmək üçün satılmışıq. Əgər bizi qul-qaravaş kimi satsaydılar, susardım, çünki padşahı belə bir dərdlə narahat etməyə dəyməz».

⁵ O zaman padşah Axaşveros mələkə Esterdən «Bu işi kim etmişdir? Ürəyində belə istəyi olan haradadır?» deyib soruşanda ⁶ Ester dedi: «Bizə nifrət edən düşmənimiz bu bədxah Hamandır!» Padşahın və mələkənin önündə Hamanı dəhşət bürüdü. ⁷ Padşah qəzəblə şərab süfrəsindən qalxdı və sarayın bağçasına çıxdı. Haman isə mələkə Esterdən canı üçün əfv diləməkdən ötrü içəridə qaldı, çünki gördü ki, padşah onun aqibətinə qərar verir. ⁸ Padşah saray bağçasından şərab içdikləri ziyafət yerinə qayıdanda gördü ki, Haman Ester uzanan kürsünün üzərinə döşənib. Padşah dedi: «Bu nədir? Bu adam evimdə, mənim yanımda mələkəni zorlayacaqmı?» Elə bu sözlər padşahın ağzından çıxanda Hamanın üzünü bağladılar. ⁹ Hərəmağalardan Xarvona adlı bir nəfər padşaha belə dedi: «Budur, Hamanın evinin yanında əlli qulac hündürlüyündə dar ağacı var. Onu padşaha xeyir xəbər verən Mordokay üçün hazırlatdırıb». Padşah dedi: «Ondan özü asılsın!» ¹⁰ Hamanın Mordokay üçün düzəltdirdiyi dar ağacından onun özünü asdılar. Bundan sonra padşahın qəzəbi soyudu.

Yəhudilərin padşah tərəfindən müdafiəsi

8 ¹ Elə həmin gün padşah Axaşveros Yəhudilərin düşməni olan Hamanın evini mələkə Esterə verdi. Ester Mordokayın kim olduğunu padşaha mə'lum edəndən sonra o, padşahın hüzuruna gəldi. ² Padşah Hamandan geri aldığı üzüyü çıxarıb Mordokaya verdi. Ester də Mordokayı Hamanın evinə nəzarətçi qoydu.

³ Bundan sonra Ester yenə də padşaha müraciət etdi. Onun ayaqlarına düşüb ağılaya-ağılaya yalvardı ki, Aqaqlı Hamanın Yəhudilərə qarşı qərəzlə qurduğu qəsdə qüvvədən salsın. ⁴ Padşah qızıl əsasını Esterə uzatdı. Ester ayağa qalxıb padşahın hüzurunda durdu. ⁵ Daha sonra belə dedi: «Əgər padşahın xoşuna gələrsə, onun önündə lütf tapmışamsa, bu iş padşahın gözündə doğru görünərsə və o məni bəyənmişsə,

Aqaqlı Hammedata oğlu Hamanın qəsd-qərəzlə padşahın vilayətlərində yaşayan Yəhudiləri qırmaq üçün yazdığı məktubları ləğv edən bir fərman yazsın. ⁶ Axı xalqımın başına gələn bu müsibətə necə dözüm? Görəndə ki qohumlarım qırılır, necə dözüm?» ⁷ Padşah Axaşveroş mələkə Esterə və Yəhudi Mordokaya dedi: «Budur, Hamanın evini Esterə vermişəm. Hamanı dar ağacından asdırmışam, çünki Yəhudilərin qəsdinə əl uzadıb. ⁸ Amma padşahın adı ilə yazılaraq padşahın möhürlü üzüyü ilə möhürlənən qərarı heç kim ləğv edə bilməz. Buna görə də gözlünüzdə xoş görünən kimi padşahın adı ilə Yəhudilərə başqa bir qərar yazın və padşahın möhürlü üzüyü ilə möhürləyin».

⁹ Elə o zaman üçüncü ay olan Sivan ayının iyirmi üçündə padşahın mirzələri çağırıldı. Mordokayın Hinddən Kuşa qədər yüz iyirmi yeddi vilayətdəki Yəhudilərə, canişinlərə, valilərə, rəislərə əmr etdiyi hər şey yazılıb, hər vilayətə öz yazısı ilə və hər xalqa öz dili ilə, habelə Yəhudilərə də öz yazı və dillərində göndərildi.

¹⁰ Mordokay padşah Axaşveroşun adı ilə onun əmrini məktublara yazıb padşahın möhürlü üzüyü ilə möhürlədi. Padşah üçün bəslənən xüsusi çapar atlara minən qasidlərin əli ilə bu məktubları göndərdi. ¹¹ Bu məktublara görə padşah hər şəhərdə yaşayan Yəhudilərə izin verdi ki, yığılıb öz canlarını qorusunlar. Onlara, arvad və uşaqlarına hücum edən hər millətin yaxud hər vilayətin silahlı dəstələrini tamamilə qırıb öldürərək yox etsinlər, əmlaklarını isə talan etsinlər.

¹² Padşah Axaşveroşun bütün vilayətlərində bu iş üçün müəyyən olunmuş gün, on ikinci ay olan Adar ayının üçü idi. ¹³ Bu fərmanın surəti hər vilayətdə dəst-xətlə yazılmalı və bütün xalqlara e'lan olunmalı idi ki, Yəhudilər həmin gün öz düşmənlərindən qisas almağa hazır olsun. ¹⁴ Qasidlər padşaha xidmət edən çapar atlara mindirildi və padşahın əmri ilə tələsdirilərək tez yola salındı. Fərman Şuşan qalasında dəst-xətlə yazıldı.

¹⁵ Mordokay padşahın hüzurundan başında böyük qızıl tac, ağ və göy rəngli şahane libasda, tünd qırmızı incə kətan cübbə ilə çıxdı. Şuşan şəhəri sevinc içində çığırdı.

¹⁶ Artıq Yəhudilərin arasında şadlıq, sevinc, fərəh və təntənə var idi. ¹⁷ Padşahın əmri və

fərmanı hansı vilayətə, hansı şəhərə çatırdısa, orada Yəhudilər üçün sevinc, fərəh, ziyafət və şənlik günü olurdu. Ölkənin xalqları arasından bir çoxu Yəhudilərdən qorxduqları üçün Yəhudi oldular.

Yəhudilərin düşmənlərini məhv etməsi

9 ¹ On ikinci ay – Adar ayının on üçü padşahın əmri və fərmanın icra vaxtı yaxınlaşmaqda idi. Düşmənlər elə güman etmişdilər ki, o gün Yəhudilər onların hakimiyyəti altına düşəcək. Lakin bunun əksinə, Yəhudilər onlara nifrət edənlər üzərində zəfər çaldılar. ² Yəhudilər onlara pislik etməyə çalışanlara hücum etmək üçün padşah Axaşveroşun bütün vilayətlərində, yaşadıkları şəhərlərə də yığıldılar. Artıq onların qarşısında heç kim dayana bilməzdi, çünki onların zəhmi bütün xalqları bürümüşdü. ³ Bütün vilayət rəisləri, canişinlər, valilər və padşahın mə'murları Yəhudilərə kömək etdi. Çünki Mordokaya görə onların canına qorxu düşmüşdü. ⁴ Mordokay padşah sarayında yüksək rütbə sahibi olmuş, şöhrəti bütün vilayətlərə yayılmışdı. Artıq bir şəxsiyyət kimi Mordokay get-gedə yüksəlirdi.

⁵ Yəhudilər bütün düşmənlərini qılıncdan keçirərək öldürüb yox etdi. Onlara nifrət edənlərə nə istədilsə, onu da etdilər.

⁶ Yəhudilər Şuşan qalasında beş yüz nəfəri öldürüb yox etdi. Bunlarla bərabər

⁷ Yəhudilərin düşməni Hammedata oğlu Hamanın on oğlunu – ⁸ Parşandatani, Dalfonu, Aspatanı, ⁹ Poratani, Adalyanı, Aridatani, ¹⁰ Parmaştanı, Arisayı, Aridayı, Vayzatanı öldürdülər, lakin talana əl atmadılar.

¹¹ O gün Şuşan qalasında öldürülənlərin siyahısı padşahın hüzuruna gətirildi.

¹² Padşah mələkə Esterə dedi: «Yəhudilər Şuşan qalasında beş yüz nəfəri və Hamanın on oğlunu öldürüb yox etdi. İndi gör padşahın digər vilayətlərində nə ediblər! Yenə nə istəyin var? Sənə veriləcək. Nə arzun var? Yerinə yetiriləcək». ¹³ Ester dedi: «Əgər padşaha xoş görünsə, Şuşandakı Yəhudilərə sabah da izin verilsin ki, bugünkü fərmanı icra etsinlər. Hamanın on oğlunu isə dar ağacından assınlar». ¹⁴ Padşah belə edilməsini əmr etdi. Şuşanda fərman e'lan edildi. Hamanın on oğlu asıldı. ¹⁵ Şuşandakı Yəhudilər Adar ayının on dördündə də yığılıb orada üç yüz nəfəri öldürdü, lakin talana əl

atmadı. ¹⁶ Padşahın vilayətlərində yaşayan digər Yəhudilər öz canlarını qorumaq üçün yığıldılar. Onlara nifrət edən yetmiş beş min nəfəri öldürüb düşmənlərindən azad oldular, lakin talana əl atmadılar. ¹⁷ Bu hadisə baş verəndə Adar ayının on üçü idi. On dördüncü gün azad olan Yəhudilər ziyafət və sevinc günü keçirdi. ¹⁸ Şuşandakı Yəhudilər isə həmin ayın on üçündə və on dördündə yığılıb ayın on beşində istirahət edərək ziyafət və sevinc günü keçirdi. ¹⁹ Elə buna görə də kəndli olub əyalət şəhərlərində yaşayan Yəhudilər Adar ayının on dördünü sevinc, ziyafət və bir-birlərinə sovqat göndərdikləri şənlik günü kimi keçirməkdədir.

Purim bayramının tə'sisi

²⁰ Mordokay bu hadisələri qeyd edib padşah Axaşveroşun uzaqda və yaxında olan bütün vilayətlərindəki Yəhudilərin hamısına məktub göndərirdi. ²¹ Onlara buyurdu ki, hər il Adar ayının on dördünü və on beşini qeyd etsinlər, ²² çünki bu günlər Yəhudilər öz düşmənlərindən azad oldular və o ay kədərləri sevincə, matəmləri şənlik gününə çevrilmişdi. O günlər şənlik qurub sevinməli və bir-birlərinə yemək sovqatları göndərib kasıblara hədiyyə verməli idilər. ²³ Yəhudilər özləri başladığı kimi Mordokayın yazılı əmrinə görə buna əməl etməyə razı oldu. ²⁴ Çünki bütün Yəhudilərin düşməni Aqaqlı Hammedata oğlu Haman Yəhudiləri yox etmək üçün onlara qəsd qurmuşdu. Onları əzərək məhv etmək üçün pur, yə'ni püşk atmışdı. ²⁵ Lakin iş padşahın hüzuruna çatanda padşah məktub vasitəsilə əmr etmişdi ki, Hamanın Yəhudilərə qurduğu qəsd-qərəz Hamanın öz başına gətirilsin və Hamanla oğulları dar ağacından asılsın.

²⁶ Elə buna görə də bu günlər Pur kəlməsinə görə Purim adlandırılır. Bu namədə verilən tə'limatdan, bu iş haqqında gördüklərindən və başlarına gələn hadisələrdən ötrü ²⁷ Yəhudilər özləri və sonrakı nəsilləri üçün, habelə onlara qoşulanlar üçün bir adət tə'sis etdirib bunu davam etdirdilər. Dedilər ki, bu iki günü hər il qaydalara və müəyyən vaxta görə qeyd etməkdə laqeydlik göstərməməlidirlər. ²⁸ Bu günlər hər nəsildə, hər ailədə, hər vilayətdə və hər şəhərdə xatırlanıb qeyd edilməli, bu Purim

günləri Yəhudilər arasından itməməli və övladlarının yadından çıxmamalıdır.

²⁹ Avixayilin qızı mələkə Ester və Yəhudi Mordokay bu ikinci Purim naməsini tam səlahiyyətlə yazıb təsdiq etdilər. ³⁰ Mordokay Axaşveroşun padşahlığının yüz iyirmi yeddi vilayətində yaşayan bütün Yəhudilərə sülh və həqiqət sözləri yazaraq məktub göndərirdi ki, ³¹ Yəhudi Mordokayla mələkə Esterin onlara əmr etdikləri kimi, eləcə də tutacaqları orucular və matəm vaxtları barədəki tə'limatla özləri və sonrakı nəsilləri üçün müəyyənləşdirdikləri kimi vaxtı bəlli olan bu Purim günlərini tə'sis etsinlər. ³² Esterin əmri Purim bayramının bu qaydalarını təsdiqlədi və kitabda yazıldı.

Mordokayın mö'təbər vəzifəsi

10 ¹ Padşah Axaşveroş uzaq dəniz sahillərinə qədər padşahlığındakı ölkələrə xərac qoydu. ² Padşahın bütün güclü və qüdrətli işləri, eləcə də Mordokaya verdiyi yüksək rütbə haqqındakı qərar Midiya və Fars padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. ³ Yəhudi Mordokay rütbə e'tibarı ilə yalnız padşah Axaşveroşdan aşağı idi. Yəhudilər arasında nüfuz sahibi olub onların əksəriyyətinin hörmətini qazanmışdı. O, xalqının xeyrinə işləyən və bütün millətinin əmin-amanlığını müdafiə edən adam idi.